

[Ministeren for Grønland.]

Landsrådet stillede forskellige mindre ændringsforslag, hvorefter forslaget har været genstand for fornyet gennemgang, såvel i det grønlandske lovudvalg som i ministeriet, med det resultat, at man i det væsentlige har kunnet tiltræde de af landsrådet fremsatte ændringsforslag.

Under drøftelserne i landsrådet 1956 behandlede man endvidere et af ministeriet forelagt udkast til en bestemmelse om arveret for børn født uden for ægteskab svarende til de danske retsregler. Medens landsrådet som nævnt principielt kunne tiltræde de øvrige arveretsbestemmelser, kom der forskellige opfattelser til orde vedrørende den foreslåede arveretsbestemmelse for børn født uden for ægteskab. Landsrådet fandt det naturligt at behandle denne bestemmelse i samlingen 1957 i forbindelse med det udkast til en børnelov for Grønland, som var udarbejdet af det grønlandske lovudvalg og forelagt landsrådet. Under drøftelserne i landsrådet i år mente dette ikke at kunne vedtage bestemmelsen om arveret for børn født uden for ægteskab, men fremsatte forslag til en ny bestemmelse. Da denne kræver en indgående behandling og muligvis en ny forhandling med landsrådet, og da jeg er enig med landsrådet i, at den naturligt bør behandles i forbindelse med det kommende forslag til lov for Grønland om børn, har jeg fundet det rigtigst først at forelægge bestemmelsen for det høje folketing i forbindelse med det kommende børnelovsforslag. Regler om arveret for børn født uden for ægteskab er derfor ikke optaget i det foreliggende forslag, men vil blive fremsat som ændringsforslag til arvelov for Grønland i forbindelse med fremsættelsen af forslaget til lov for Grønland om børn.

Slutningsparagraffen i det foreliggende lovforslag, hvorefter loven kun gælder for Vestgrønland, men eventuelt med fornøden lempelse ved kongelig anordning kan udvides til også at omfatte Nord- og Østgrønland, er tilføjet efter landsrådets behandling af forslaget.

Som det vil være bekendt, er landsrådets beføjelser endnu ikke udstrakt til at omfatte Nord- og Østgrønland. Jeg har derfor fundet det rigtigst at indføje bestemmelsen om, at loven ikke umiddelbart skal gælde i

Nord- og Østgrønland, men som nævnt eventuelt ved en kongelig anordning kan bringes til at omfatte disse områder.

Det er min hensigt, såfremt dette lovforslag gennemføres, at forelægge loven til udtalelse for distriktrådene i Angmagssalik og Scoresbysund samt eventuelt for fangerrådet i Thule.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig at fremsætte forslag til lov om ændring i lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.

Den grønlandske landskasses midler tilvejebringes i henhold til lov nr. 272 af 27. maj 1950 om de offentlige grønlandske kasser ved indførselsafgifter på visse af de til forbrug i Grønland bestemte varer. I 1951 blev der ved lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. pålagt afgifter på sukker, chokolade og sukkervarer, øl, vin og spirituosa samt røgtobak og cigaretpapir.

Grønlands landsråd finansierer ved hjælp af landskassens midler en række opgaver, hvis løsning er henlagt til landsrådet og kommunalbestyrelserne. Blandt disse kan særlig nævnes hele den sociale forsyng bortset fra sundhedstjenesten.

Landsrådet har i de forløbne år siden ordningens indførelse anvendt en stor del af sine driftsindtægter til nyanlæg. Heriblandt kan således nævnes, at man har opført eller har planer om at opføre en række stærkt tiltrængte alderdomshjem, således at Vestgrønland i nær fremtid vil være tilfredsstillende dækket hermed. Man har ligeledes anlagt én del veje ved de større pladser, hvilket er en forudsætning for, at det store boligbyggeri kan afvikles på forsvarlig måde. Endelig kan nævnes, at man har indrettet vandforsyningsanlæg, badeanstalter, fællesværksteder, fangsthytter og andre almenyttige anlæg forskellige steder.

Udgifterne til disse anlæg og til driften deraf samt landskassens og kommunekassernes øvrige driftsudgifter har hidtil kunnet dækkes af de løbende indtægter.

Man har dog i nogen tid kunnet forudse, at denne tilstand ikke kunne vedvare, og det har nu vist sig, at udgifterne i regn-

[Ministeren for Grønland.]

skabsåret 1956-57 overstiger indtægterne med godt 1½ mill. kr.

Landsrådet har under sin samling i 1957 nøje overvejet denne situation, og har søgt at beskære budgettet for 1957-58 mest muligt. Det har dog ikke været muligt for landsrådet, såfremt det stedse skal varetage de opgaver, som det hidtil har påtaget sig, at få budgettet til at balancere, og man regner for 1957-58 med et underskud på ca. 1 100 000 kr.

Det må endvidere påregnes, at det ikke alene for 1957-58 ikke vil være muligt at få budgettet til at balancere, men at landsrådet fremover må budgettere med udgifter, som er større end de indtægter, man kan forvente at få med de nugældende indførselsafgifter.

Når udgifterne i de senere år er steget så stærkt, skyldes det flere omstændigheder, hvoraf navnlig følgende er af betydning:

Det har været et af formålene med nyordningen i Grønland at hæve den sociale standard. Landsrådet har derfor efterhånden ladet alle sociale ydelser forhøje meget betydeligt. Navnlig for aldersrentens vedkommende er der tale om store beløb, og en stærkt tiltrængt forbedring af de gamles forhold er opnået.

Hele særfor sorgen for de tuberkulose-ramte og deres familier, bortset fra den egentlige behandling af sygdommen, påhviler de kommunale myndigheder. På grund af den energiske kampagne, som for tiden er i gang til bekæmpelse af tuberkulosen, er der her tale om meget store og stadig stigende udgifter. Det drejer sig om understøttelse til familier, hvis forsørgere er syge, udgifter til huslig hjælp til familier, hvor husmoderen er indlagt til behandling, udgifter til nyopførelse og forbedring af boliger til familier, hvor et eller flere medlemmer har haft tuberkulose, og hvor forbedring af boligforholdene er en nødvendig forudsætning for endelig helbredelse, og endelig om understøttelse til varigt invaliderede. Man anvender på hele dette område de samme principper som i Danmark.

Siden krigens afslutning har det grønlandske pris- og lønniveau været stærkt stigende, således at det nu næsten er bragt på højde med det danske. Alle de kommu-

nale udgifter har af denne grund måttet forhøjes.

For at bringe dækning på budgettet har landsrådet nu vedtaget at foreslå, at indførselsafgifterne for sukker og cigaretter forhøjes, for sukkerets vedkommende med 10 øre pr. kg, for cigaretternes vedkommende med 4½ øre pr. stk.

De foreslåede forhøjelser skønnes at kunne indbringe landskassen en årlig merindtægt på godt 1 100 000 kr., hvorved der vil opnås balance på budgettet for 1957-58. Der er herved taget hensyn til, at man på grund af en påtænkt handelsmæssig forhøjelse af prisen på afgiftspligtigt øl må regne med en nedgang i forbruget, hvorved landskassens afgiftsindtægter på denne vare vil formindskes.

Landsrådet har navnlig af hensyn til de frie erhververe ønsket, at de i nærværende forslag omhandlede afgiftsforhøjelser ikke medfører en forhøjelse af lønniveauet og det deraf afhængige prisniveau i Grønland. Der er derfor som forslaget § 2 optaget en bestemmelse om, at de grønlandske lønninger, som er pristalsreguleret, skal reguleres på grundlag af særpristal, hvori afgiftsforhøjelserne ikke er medregnet.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1958. Den kongelige grønlandske handel fastsætter af revisions- og arbejds-mæssige hensyn hovedparten af sine priser én gang årligt pr. 1. januar. Det vil være praktisk, om de af afgiftsforhøjelserne følgende prisændringer kan træde i kraft på samme dato.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første dag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden: Jeg giver ordet til den højtærede finansminister, for at han kan fremsætte det anmeldte finanslovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Hermed skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1958 til 31. marts 1959.